

กลวิธีการตั้งชื่อตอน สะท้อนเอกลักษณ์ :
รายการเถื่อน Travel และรายการเที่ยวรอบโลก¹
Strategies to Name the Documentary Episodes to Reflect Identities:
A Case Study of “Thuean Travel” and “Thiao Rop Lok”

สร้อยพร ขวัญซ่าย² เบญจวรรณ สงสุข² ปริญญากรณ์ ชูแก้ว³ และอลิสา คุ่มเคียม³
Sarunporn Kwansai⁴, Benjawan songsuk⁴, Pariyakorn Chookeaw⁵, and Alisa Kumkiam⁵

(Received: 31 May 2021; Revised: 30 October 2021; Accepted: 18 November 2021)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการตั้งชื่อตอนในรายการเถื่อน Travel ของวรรณสิงห์ ประเสิกรกุล และรายการเที่ยวรอบโลก ของมณฑล กสานติกุล เพื่อแสดงให้เห็นเอกลักษณ์ของรายการผ่านกลวิธีการตั้งชื่อตอน โดยในรายการเถื่อน Travel จากชื่อตอนที่ออกอากาศตั้งแต่วันที่ 4 มี.ค. 2560 – 20 มิ.ย. 2563 และรายการเที่ยวรอบโลก จากชื่อตอนที่ออกอากาศตั้งแต่วันที่ 2 พ.ย. 2557 – 27 พ.ค. 2563 กลวิธีในการตั้งชื่อตอน ผลการศึกษาพบ กลวิธีการตั้งชื่อตอน 7 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการใช้คำ กลวิธีการตั้งชื่อตอนที่มีการกล่าวถึงสถานที่ กลวิธีการใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม กลวิธีการใช้สัญลักษณ์อารมณ์ กลวิธีการตั้งชื่อแบบปฏิเสธความ กลวิธีการขยายความ โดยทั้ง 2 รายการมีการใช้กลวิธีในการตั้งชื่อตอนที่แตกต่างกันเพื่อส่งเสริมแนวคิดของรายการ

คำสำคัญ: การตั้งชื่อ เอกลักษณ์ รายการเถื่อน Travel รายการเที่ยวรอบโลก

Abstract

This article aims to examine tactics in naming episodes of the documentaries: Thuean Travel produced by Wannasingh Prasertkul and Thiao Rop Lok by Monthon Kasarntikul, respectively. It presents distinctiveness of naming thirty-six episodes of Thuean Travel broadcasted from 4 March 2017 to 20 June 2020 and ninety-three episodes of Thiao Rop Lok streamed from 2 November 2014 to 27 May 2020. The findings reveal seven tactics that were employed for naming each episode, including word choice, applying a certain name of the place as a part of the episode name, using punctuation marks in place of conjunctions, using emoticons, using rhetorical questions, and providing a short explanation. Each employed different tactics according to the purpose and audience of the shows.

Keywords: naming, Thuean Travel, Thiao Rop Lok

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 0111451 สัมมนาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

² นิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

³ อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

⁴ Undergraduate student, Department of Thai Language, Faculty of Education, Thaksin University

⁵ Lecturer, Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

บทนำ

งานเขียนล้วนมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันตามจุดมุ่งหมายของงานเขียนแต่ละประเภท รวมถึงสำนวนภาษาที่ผู้เขียนเลือกใช้ก็ย่อมแตกต่างกันตามไปด้วย ซึ่งงานเขียนจะเป็นที่นิยมได้นั้นนอกจากจะมีเนื้อหาที่ดีและน่าสนใจแล้ว กลวิธีทางภาษาที่ผู้เขียนใช้ก็มีส่วนช่วยในการดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเช่นกัน ผู้เขียนจึงต้องมีสไตล์การเขียนที่น่าจดจำ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วัจนลีลา เป็นรูปแบบของภาษาแบบใดแบบหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของบุคคล ดังที่ กาญจนา นาคสกุล (2524, หน้า 212) กล่าวว่า “สไตล์ (Style) หมายถึง ท่วงทีการแสดงออกเป็นแนวถนัดของนักเขียนคนหนึ่ง ๆ ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นโดยจงใจหรืออาจไม่จงใจก็ได้ การสร้างรูปประโยคและการใช้สำนวนโวหารถือได้ว่าเป็นเรื่องของท่วงทีการแสดงออกโดยตรง” กลวิธีการใช้ภาษาไม่เพียงแต่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์เท่านั้น แต่ยังปรากฏในสื่อหลายประเภท เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ในช่องทางต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ยูทูบ เป็นต้น โดยอยู่ในรูปแบบของการพาดหัวข่าว การตั้งชื่อเรื่อง การตั้งชื่อตอน ฯลฯ

ชื่อเรื่องนับว่าเป็นส่วนสำคัญมากส่วนหนึ่งของงานเขียนทุกประเภททั้งงานเขียนสารคดีและบันเทิง-คดี ทั้งในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่อโทรทัศน์ เนื่องจากเป็นส่วนแรกสุดที่ผู้อ่านหรือผู้ชมสามารถมองเห็น ชื่อเรื่องจึงมีบทบาทในการเร้าความสนใจใคร่รู้สิ่งที่ชุกชอนอยู่ในเนื้อหาและเป็นส่วนสำคัญที่จะเชื้อเชิญผู้อ่านและชวนให้ติดตามเรื่องราวนั้น ๆ ดังนั้นการตั้งชื่อจึงไม่มีสูตรสำเร็จหรือเกณฑ์ที่ตายตัว ผู้เขียนมีอิสระเต็มที่ในการตั้งชื่องานของตนเองหรือเรียกว่า กลวิธีการตั้งชื่อ การตั้งชื่อเรื่องในสื่อแต่ละประเภทจึงมีเอกลักษณ์แตกต่างกันออกไปตามความถนัดของผู้เขียน และอาจมีการใช้กลวิธีหลากหลายรูปแบบหรือใช้กลวิธีที่แปลกใหม่ทั้งในด้านการใช้คำและด้านกลวิธีในการตั้งชื่อ เช่น การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้ภาพพจน์ การตั้งคำถาม เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันการตั้งชื่อเรื่องมีส่วนสำคัญอย่างมากในสื่อออนไลน์โดยเฉพาะการตั้งชื่อรายการต่าง ๆ เช่น รายการข่าว ละคร รายการท่องเที่ยว เป็นต้น เนื่องจากช่องทางออนไลน์ถือเป็นช่องทางที่เจ้าของรายการสามารถแสดงความเป็นตัวตนได้อย่างเต็มที่ในการถ่ายทอดและนำเสนอผลงานในรูปแบบที่ตนเองพอใจ รูปแบบรายการหนึ่งที่เป็นที่นิยมกันมาก คือ รายการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพาไปเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พาไปซื้อของ ไปรับประทานอาหาร ซึ่งผู้ชมสามารถรับรู้ได้ถึงบรรยากาศของรายการได้อย่างชัดเจนผ่านการเดินทาง การใช้ชีวิตในสถานที่ต่าง ๆ การตั้งชื่อเรื่องหรือตั้งชื่อตอนในรายการท่องเที่ยวที่ผู้ศึกษาสนใจในการนำมาวิเคราะห์ คือ รายการเถื่อน Travel และรายการเที่ยวรอบโลก รายการท่องเที่ยวทั้ง 2 รายการมีความเป็นเอกลักษณ์อย่างมากทั้งทางด้านรูปแบบการนำเสนอ เนื้อหา และการตั้งชื่อที่มีความน่าสนใจซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในโลกออนไลน์

รายการเถื่อน Travel ผู้ดำเนินรายการคือ สิงห์ - วรณสิงห์ ประเสริฐกุล เป็นรายการสารคดีที่มีแนวคิดการเดินทางผจญภัยในที่ที่คนดี ๆ ไม่ไป โดยนำเสนอเรื่องราวในอีกด้านหนึ่งของโลกที่คนส่วนใหญ่ไม่รู้จัก กับการผจญภัยในดินแดนเถื่อนแปลกประหลาดและอันตรายที่สุดในโลก โดยเป็นการเดินทางเพียงลำพัง ทำหน้าที่พิธีกรและช่างภาพด้วยตนเอง (ปณชัย อารีเพิ่มพร, 2560: ออนไลน์) รายการเถื่อน Travel ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องโดยออกอากาศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 มาจนถึงปัจจุบัน ทั้งทางสถานีโทรทัศน์ GMM และสื่อออนไลน์ทางช่องยูทูบโดยมีผู้รับชมสูงสุดในหนึ่งตอนถึง 2,200,000 คน นอกเหนือจากเรื่องราวการเดินทางไปในที่แปลกประหลาดแล้ว การตั้งชื่อตอนก็มีความน่าสนใจและแฝงอะไรบางอย่างไว้เช่นกัน เช่น Christiania แดนสายเขียว!!!, Dharavi สลัม 5 ดาว, นามิเบีย เมืองผีสิงกลางทะเลทราย (เถื่อนChannel, 2560-2563: ออนไลน์)

ส่วนรายการเที่ยวรอบโลก ผู้ดำเนินรายการ คือ มั่น - มณฑล กสานติกุล เจ้าของเพจบล็อก “I Roam Alone” และหนังสือ “I Roam Alone” ที่รวบรวมเรื่องราวการเดินทางคนเดียวของเธอจากหลากหลายประเทศ ทั้งยุโรปและเอเชีย โดยเธอ

ได้แรงบันดาลใจมาจากความคิดของเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ที่ว่า "ถ้าฉันเป็นผู้ชาย ฉันจะแบกเป้ไปเที่ยวคนเดียวแล้วละ" ซึ่งเธอก็ตั้งคำถามมาตลอดว่า "แล้วยังไงอะ" จากความคิดดังกล่าวกับเรื่องที่ไม่มีทางเป็นไปได้นั้น ทำให้เธอเริ่มต้นออกเดินทาง และพิสูจน์ว่าสิ่งที่คิดไม่เป็นความจริง ขอเพียงแค่มีความกล้าที่จะออกจากกรอบเดิม ๆ เท่านั้นก็พอ I Roam Alone เป็นการเดินทางที่เวิร่รอบโลกของผู้หญิงคนเดียว ที่ได้สร้างแรงบันดาลใจให้หญิงสาวหลาย ๆ คนกล้าออกเดินทางมากขึ้น (ไทยรัฐออนไลน์, 2558: ออนไลน์) สิ่งที่โดดเด่นในรายการอีกอย่างหนึ่งคือ การตั้งชื่อตอน ซึ่งมีการใช้คำที่หลากหลาย มีการตั้งชื่อโดยใช้คำให้สอดคล้องกับยุคสมัย เช่น จีน - กินอาหารถิ่น อิมมูว้าก, 'กินแหลก' ญีปุ่น (นาโกย่าและเมืองซ่างเคียง), 'สวิส' แบบเสี่ยว ๆ ! อ้าากซ์! (I Roam Alone, 2557-2563 : ออนไลน์)

จะเห็นได้ว่า ทั้ง 2 รายการ แสดงให้เห็นตัวตนที่เป็นเอกลักษณ์ของผู้ดำเนินรายการได้อย่างชัดเจน ผ่านทางรูปแบบและการนำเสนอเรื่องราว กล่าวคือ เป็นรายการท่องเที่ยวในต่างประเทศที่มีผู้ดำเนินรายการเป็นผู้เดินทางเพียงคนเดียว เพื่อท้าทายความสามารถของตนเองและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ชมได้เห็นว่า การเดินทางเพียงลำพังนั้นไม่ได้น่ากลัวอย่างที่คิด แต่กลับมีเรื่องราวน่าสนใจชุกชอนอยู่มากมายในการเดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้นทั้ง 2 รายการ มีรูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน แต่ทั้ง 2 รายการสามารถถ่ายทอดความเป็นเอกลักษณ์ของรายการได้จากการตั้งชื่อตอน ซึ่งเป็นจุดเด่นอีกอย่างหนึ่งของรายการในการดึงดูดใจผู้ชม จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาและเปรียบเทียบกลวิธีการตั้งชื่อตอนในรายการเถื่อน Travel และรายการเวิร่รอบโลก เพื่อให้เห็นถึงกลวิธีการตั้งชื่อตอนที่ถ่ายทอดความเป็นเอกลักษณ์ของทั้ง 2 รายการ

จากการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อตอนสารคดีในรายการเถื่อน Travel และรายการเวิร่รอบโลก พบว่ามีการใช้กลวิธีการตั้งชื่อบางลักษณะที่แตกต่างกันในการนำเสนอเรื่องราวการท่องเที่ยวในต่างประเทศ ทำให้สามารถถ่ายทอดความเป็นเอกลักษณ์ของทั้ง 2 รายการได้ผ่านการใช้ภาษาในการตั้งชื่อตอน การใช้คำแต่ละลักษณะจะปรากฏอยู่ในวลีวลีที่แตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นลักษณะเฉพาะหรือความถนัดของผู้เขียนในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายหรือประเด็นเนื้อหาของเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ชมให้ติดตามเรื่องราวที่ผู้ดำเนินรายการต้องการนำเสนอต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการตั้งชื่อตอนในรายการเถื่อน Travel และรายการเวิร่รอบโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการตั้งชื่อตอนในรายการเถื่อน Travel และรายการเวิร่รอบโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ผู้วิจัยกำหนดหัวข้อที่สนใจศึกษา
2. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. รวบรวมข้อมูลจากรายการเถื่อน Travel และรายการเวิร่รอบโลก
4. วิเคราะห์ข้อมูลตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด
5. นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทความวิจัยฉบับนี้ได้พิจารณาแนวคิดเรื่องวลีวลีมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อตอนในรายการเถื่อน Travel และรายการเวิร่รอบโลก ดังนี้

แนวคิดเรื่องวัจนลีลา

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541, หน้า 148) กล่าวว่า วัจนลีลา (style) หมายถึง รูปแบบการใช้ภาษาแบบใดแบบหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากการใช้แบบอื่นโดยบริบทหรือสถานการณ์การใช้ภาษา กล่าวคือ วัจนลีลาเป็นรูปแบบของภาษาแบบใดแบบหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของบุคคลซึ่งจะแตกต่างกันไปตามบริบท เพื่อใช้ในการสื่ออารมณ์ ความรู้สึกซึ่งอาจเป็นลักษณะเด่นเฉพาะตัวหรืออาจสร้างแนวการเขียนขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ เช่น ในการตั้งชื่อเรื่อง มักมีการใช้ภาษาเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านหรือผู้ชม เรียกร้องให้เกิดความสนใจใคร่รู้เพื่อเชิญชวนให้อ่านหรือรับชมประเด็นที่ต้องการนำเสนอ เป็นต้น ทั้งยังเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อ่าน โดยผู้อ่านอาจวิเคราะห์ที่ได้จากภาษาได้แก่ การใช้คำ การสร้างไวยากรณ์ การสร้างภาพพจน์ และกลวิธีการประพันธ์

แนวคิดเรื่องการตั้งชื่อ

อวยพร พานิช (อ้างถึงใน ปัทมา เรื่องศรี, 2547, หน้า 6) กล่าวว่า การตั้งชื่อเรื่องเป็นการขมวดเรื่องราวเป็นถ้อยคำกลุ่มหนึ่ง เป็นการรวบรวมมโนทัศน์แบบกว้างไกลตามหลักความคิดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมความเชื่อและวัฒนธรรมการใช้ภาษา มักเป็นคำสั้น ๆ หรือวลีที่เป็นที่ยอมรับหรือเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ตั้งชื่อกับผู้อ่าน การตั้งชื่อจึงเป็นการใช้ภาษาเพื่อบอกประเด็นของเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอแบบกว้าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาแนวของเรื่อง ชื่อเรื่องนั้นจะมีความน่าสนใจหรือดึงดูดใจผู้อ่านได้มากเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับกลวิธีการใช้ภาษา โดยในปัจจุบันกลวิธีการตั้งชื่อได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการใช้สัญลักษณ์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ มากขึ้น ดังงานวิจัย วิเคราะห์ โครงสร้างภาษาและกลวิธีการตั้งชื่อภาพยนตร์ไทย ในช่วง 2 ทศวรรษ (พ.ศ. 2526 - พ.ศ. 2545) ของชุดิมา บุญอยู่ (2549, หน้า 84-85) ได้อธิบายเกี่ยวกับการตั้งชื่อว่า แสดงถึงความก้าวหน้าและเนื้อหาภาพยนตร์เนื่องจากการตั้งชื่อให้ทันสมัยและเหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลชื่อตอนจากรายการเดือน Travel และรายการเที่ยวรอบโลก ดังนี้

1. ชื่อตอนจากรายการเดือน Travel ในช่วงวันที่ 4 มี.ค. 2560 - 20 มิ.ย. 2563 รวมทั้งสิ้น 36 ตอน
2. ชื่อตอนจากรายการเที่ยวรอบโลก ในช่วงวันที่ 2 พ.ย. 2557 - 27 พ.ค. 2563 รวมทั้งสิ้น 93 ตอน

ผลการวิจัย

1. กลวิธีการตั้งชื่อตอนในรายการเดือน Travel และรายการ เที่ยวรอบโลก

จากการศึกษาปรากฏกลวิธีการตั้งชื่อตอนในรายการเดือน Travel และรายการเที่ยวรอบโลก 7 กลวิธี ดังนี้

1.1 กลวิธีการใช้คำในการตั้งชื่อตอน พบกลวิธีการใช้คำทั้งหมด 5 ลักษณะ ดังนี้

1.1.1 การใช้คำภาษาต่างประเทศ

เปรมจิต ชนวงค์ (2538, หน้า 148) กล่าวว่า การยืมคำภาษาอื่นเข้ามาใช้ในภาษา เนื่องจากการขยายตัวของสังคม การยืมคำภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในภาษาไทยมี 3 ลักษณะ ได้แก่ การทับศัพท์ การแปลศัพท์ และการบัญญัติ จากการศึกษาพบการใช้คำภาษาต่างประเทศทั้งในรูปแบบของการใช้อักษรภาษาอังกฤษและการเขียนด้วยอักษรภาษาไทยที่เป็นคำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติ ซึ่งส่วนใหญ่พบในบริบทของคำเรียกชื่อสถานที่ และคำเรียกบุคคลหรือกลุ่มคน กลวิธีการตั้งชื่อตอนที่ปรากฏการใช้คำภาษาต่างประเทศ เช่น

บุกกองถ่าย AV & วิถียาภูเขา

(รายการเถื่อน Travel, 13 พ.ค. 2560)

จากตัวอย่างชื่อตอนข้างต้น มีการใช้คำภาษาต่างประเทศ 2 ลักษณะ คือ เขียนด้วยอักษรย่อภาษาอังกฤษ “AV” และคำที่เขียนด้วยอักษรภาษาไทย คือ คำว่า “ยาภูเขา” ซึ่งเป็นคำทับศัพท์จากภาษาญี่ปุ่น คำว่า “AV” มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า adult video แปลเป็นภาษาไทย คือ วิดีโอสำหรับผู้ใหญ่ ผู้เขียนเลือกใช้อักษรย่อว่า AV แทนคำว่า วิดีโอสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งช่วยให้สะดวกใจในการอ่านมากขึ้น อีกทั้ง AV ยังมีความหมายเป็นที่รับรู้ร่วมกันของคนในสังคมอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องสร้างคำภาษาไทยขึ้นมาใช้แทน ส่วนคำว่า “ยาภูเขา” เป็นการทับศัพท์มาจากภาษาญี่ปุ่น ใช้เรียกกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือสิ่งผิดกฎหมายในประเทศญี่ปุ่นในทำนองเดียวกับคำว่า มาเฟีย การที่ผู้เขียนเลือกนำมาเขียนเป็นตัวอักษรไทยทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ง่ายกว่าการใช้ตัวอักษรภาษาญี่ปุ่น

1.1.2 การใช้คำสแลง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำสแลงไว้ว่า หมายถึง น. ถ้อยคำหรือสำนวนที่เข้าใจกันเฉพาะกลุ่มหรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง ไม่ใช่ภาษาที่ยอมรับกันว่าถูกต้อง การตั้งชื่อตอนที่ปรากฏการใช้คำสแลง เช่น

สิงคโปร์ โค*รนำเบื้อ?

(รายการเที่ยวรอบโลก, 2 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างชื่อตอนมีการใช้คำสแลง คือ คำว่า “โค*ร” มาจากคำว่า “โคตร” ซึ่งความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 หมายถึง น. วงศ์สกุล, เผ่าพันธุ์, ต้นสกุล, เช่น โคตรโคตร, น. คำนี้บางครั้งก็นำไปใช้ในความหมายไม่สุภาพหรือเป็นคำด่า โดยนำคำว่าโคตรมาประกอบกับคำอื่น เช่น โคตรเหี้ย โคตรพ่อโคตรแม่ โคตรเลว จึงทำให้คำนี้ถูกเข้าใจว่าเป็นคำไม่สุภาพไป จะเห็นว่าในชื่อตอนที่ปรากฏการเขียนคำว่า โค*ร มีการใช้เครื่องหมายดอกจันมาแทนที่พยัญชนะ ต เพื่อหลีกเลี่ยงคำไม่สุภาพ เพราะเมื่อนำคำว่า โคตร มาอยู่ในบริบทของการตั้งชื่อตอน “สิงคโปร์ โค*รนำเบื้อ” คำว่า โคตร ให้ความหมายว่า มาก ๆ ในที่นี้ก็หมายถึง นำเบื้อมาก ๆ ซึ่งการใช้คำว่าโคตรในลักษณะนี้จัดเป็นคำสแลงเพราะมักใช้กันในหมู่วัยรุ่น โดยใช้ประกอบคำวิเศษณ์ เช่น โคตรเท่ โคตรสวย ใหญ่โคตร เยอะโคตร

1.1.3 การใช้คำซ้ำ

อนันต์ อ่วมศาสตร์ และเนาวรัตน์ อ่วมศาสตร์ (2517, หน้า 93-94) กล่าวว่า การใช้คำซ้ำเป็นการสร้างคำอย่างหนึ่ง คือ การนำคำคำเดียวกันมาซ้ำกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงความหมายของคำนั้นให้เพิ่มมากขึ้นหรือลดน้อยลงตามต้องการ การตั้งชื่อตอนที่ปรากฏการใช้คำซ้ำ เช่น

New York - รู้หรือไม่? เรื่องราวแปลก ๆ 5 อย่างที่นิวยอร์ก

(รายการเที่ยวรอบโลก, 19 ส.ค. 2561)

จากตัวอย่างข้อตอนข้างต้นมีการใช้คำซ้ำโดยใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ยัก “ๆ” เพื่อเน้นย้ำความหมายให้มีความหนักแน่นมากยิ่งขึ้น คำว่า “แปลก ๆ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 คำว่า “แปลก” หมายถึง แตกต่างไปจากที่เคยคิด เคยรู้, เพี้ยนไป, ผิดปกติ เมื่อมีการใช้ไม่ยักต่อท้าย คำว่า แปลก ๆ จึงสื่อความถึงเรื่องที่มีนัยยะมากกว่าแปลก ต้องมีอะไรที่ลึกลับซับซ้อนชวนให้คิด ให้ตั้งข้อสงสัยมากกว่าปกติชวนให้ผู้อ่านรู้สึกอยากรู้อะไรเรื่องนั้น ๆ เพิ่มขึ้นเนื่องจากอะไรที่มากกว่าปกติ พิเศษหรือแตกต่างไปจากเดิมมากเท่าไร ยิ่งกระตุ้นให้มนุษย์เกิดความสนใจมากขึ้นเช่นกัน

1.1.4 คำที่มีความหมายโดยนัย

อัครา บุญทิพย์ (อ้างถึงใน กาญจนา ปราบปัญจะ, 2553, หน้า 75) กล่าวถึงคำที่มีความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝง (Connotation) ว่าหมายถึง “คำที่มีความหมายเชื่อมโยงความคิด โดยการนำสิ่งหนึ่งไปสัมพันธ์กับอีกสิ่งหนึ่ง” เป็นความหมายที่พิเศษออกไปจากความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ผู้อ่านต้องคิดและตีความไปตามบริบท การตั้งข้อตอนที่ปรากฏการใช้คำที่มีความหมายโดยนัย เช่น

Syria **น้ำตาแห่งซีเรีย**

(รายการเถื่อน Travel, 28 ก.ค. 2561)

จากตัวอย่างข้อตอนข้างต้น คำที่มีความหมายโดยนัยคือ คำว่า “น้ำตา” ซึ่งความหมายโดยตรงของน้ำตา จากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 หมายถึง น้ำที่ไหลออกจากนัยน์ตา แต่ในบริบทของข้อตอนข้างต้นผู้เขียนไม่ได้ใช้ คำว่า น้ำตา ในความหมายโดยตรง เนื่องจาก “ซีเรีย” เป็นชื่อประเทศ จึงไม่สามารถนำมาใช้ในบริบทของความหมายโดยตรงได้ จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้ใช้ คำว่า น้ำตา ในความหมายของการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกโศกเศร้า เสียใจ เมื่อนำมารวมกับบริบท “น้ำตาแห่งซีเรีย” จึงสื่อถึงความโศกเศร้าเสียใจจากการสูญเสียของคนที่เสียชีวิต ซึ่งเกิดจากการทำสงครามอันยาวนาน และเป็นการสูญเสียที่ไม่มีวันจบสิ้น ส่งผลให้ข้อตอนเสมือนมีความรู้สึกที่ลุ่มลึกยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ชมสนใจค้นหาความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ

1.1.5 การใช้คำปฏิพากย์

ธเนศ เวศร์ภาดา (2549, หน้า: 41-51) กล่าวว่า คำปฏิพากย์ คือ การนำคำที่มีความหมายขัดแย้งกัน มารวมกัน เพื่อให้เกิดคำที่มีความหมายใหม่ ให้ความรู้สึกกินใจ หรือเกิดอารมณ์สะเทือนใจ การตั้งข้อตอนที่ปรากฏการใช้คำปฏิพากย์ เช่น

Dharavi **สลัม 5 ดาว**

(รายการเถื่อน Travel, 2 พ.ค. 2563)

จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า “Dharavi” เป็นชื่อของสลัมในเมืองมุมไบ ประเทศอินเดีย สลัม เป็นคำทับศัพท์มาจากภาษาอังกฤษว่า slum พจนานุกรมศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้บัญญัติคำภาษาไทยว่า ชุมชนแออัด ทำให้ในความเข้าใจของบุคคลทั่วไป สลัม หมายถึง สถานที่เสื่อมโทรม สถานที่ ที่บ้านเรือนสร้างขึ้นต่ำกว่ามาตรฐาน ความสกปรก และการขาดการรักษาความปลอดภัยที่มั่นคง ส่วนคำว่า “5 ดาว” เป็นคำที่ใช้แสดงถึงมาตรฐานที่ดีเยี่ยม มักใช้กับธุรกิจโรงแรม จะเห็นได้ว่าในการตั้งข้อตอนนี้ผู้เขียนได้ใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกันมาอยู่ในบริบทเดียวกัน คือ สลัม 5 ดาว เพื่อสื่อให้เห็นนัยยะความแตกต่างของสลัมที่ไม่เหมือนที่ใดบนโลก คือ ชุมชนที่ผสมผสานวัฒนธรรมจากทั่วอินเดียเข้าไว้ด้วยกัน เป็นพื้นที่ของชนชั้นแรงงานของเมืองมุมไบ เป็นวิถีของสลัมที่แตกต่างไปจากความเข้าใจของคนทั่วไป เพราะ Dharavi มีมาตรฐานที่สูงกว่าสลัมทั่วไปจัดเป็นชุมชนแออัดขั้นดี

1.2 กลวิธีการตั้งชื่อตอนที่มีการกล่าวถึงสถานที่

1.2.1 การนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยตรง

การนำชื่อสถานที่มาเป็นส่วนหนึ่งของชื่อตอน เพื่อบอกให้ทราบว่าผู้ดำเนินรายการต้องการนำเสนอเรื่องราวการเดินทางไปที่ใด การตั้งชื่อตอนที่ปรากฏการนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยตรง เช่น

เกาหลีเหนือ ชีวิตในกรุงเปียงยาง

(รายการเดือน Travel, 22 เม.ย. 2560)

จากตัวอย่างชื่อตอนข้างต้นมีการระบุสถานที่ คือ “เกาหลีเหนือ” ซึ่งเป็นชื่อประเทศในทวีปเอเชีย และระบุสถานที่อีกที่หนึ่ง คือ “กรุงเปียงยาง” ชื่อเมืองหลวงของประเทศเกาหลีเหนือ จะเห็นได้ว่าชื่อตอนข้างต้นได้มีการระบุสถานที่ทั้งชื่อประเทศและชื่อเมือง เป็นการเจาะจงให้ผู้อ่านและผู้ชมรับรู้ว่าเป็นเนื้อหาในตอนนี้จะนำเสนอเพียงแค่เรื่องราวของกรุงเปียงยางประเทศเกาหลีเหนือ

1.2.2 การนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยอ้อม

การนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยอ้อม โดยไม่มีการระบุชื่อสถานที่ที่แน่ชัด แต่จะมีการใช้วิธีระบุจุดเด่นของแต่ละตอนหรือจุดเด่นของสถานที่นั้นแทน ชื่อตอนที่ปรากฏการนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยอ้อม เช่น

บุกกองถ่าย AV & วิดียาคูซ่า

(รายการเดือนTravel, 13 พ.ค. 2560)

จากตัวอย่างชื่อตอนข้างต้น ผู้แต่งได้ระบุถึงสิ่งที่จะกระทำคือ “บุกกองถ่าย AV” และไปเรียนรู้ “วิดีโอคูล่า” โดยผู้แต่งไม่ได้ระบุสถานที่ว่าจะกระทำทั้ง 2 อย่างนี้ที่ใด ประเทศหรือเมืองใด แต่ผู้อ่านสามารถรับรู้ได้โดยปริยายว่า สถานที่นั้น คือประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากเป็นประเทศที่มีการทำธุรกิจ AV อย่างจริงจังมาเป็นระยะเวลายาวนาน และ ยาคูซ่า เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายจากสื่อต่าง ๆ เนื่องจาก ยาคูซ่า เป็นสมาชิกของกลุ่มอาชญากรรมที่ก่อตั้งขึ้นมาตั้งแต่สมัยโบราณในประเทศญี่ปุ่น หรือที่เรารู้จักกันในนาม “มาเฟียญี่ปุ่น” ผู้เขียนจึงเลือกใช้คำว่า กองถ่าย AV และ ยาคูซ่า แทนที่จะบอกอย่างตรงไปตรงมาว่า ไปประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากทั้ง 2 คำสามารถสื่อความถึงประเทศญี่ปุ่นได้อย่างชัดเจน และมีความน่าสนใจมากกว่าการระบุชื่อสถานที่อย่างตรงไปตรงมา

1.3 การใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม

การใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม คือ การนำเครื่องหมายมาใช้ในการแสดงความคล้ายตามกัน โดยนำมาใช้เชื่อมคำที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อตอน การตั้งชื่อตอนที่ปรากฏการใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม เช่น

เที่ยวได้วันด้วยปาก(3 วัน กิน + ดูดวง + เที่ยว)

(รายการเที่ยวรอบโลก, 24 มี.ค. 2561)

อิหร่าน - 1 วัน x คนแปลกหน้าไปเดินถ่ายรูปเล่น

(รายการเที่ยวรอบโลก, 29 พ.ย. 2561)

จากตัวอย่างข้อตอนทั้ง 2 ข้างต้นมีการใช้เครื่องหมาย “+” และสัญลักษณ์ “x” โดยนำมาเพื่อเชื่อม-ความเข้าด้วยกัน สามารถแปลว่า “และ” หรือ “กับ” ก็ได้ ขึ้นอยู่กับบริบทที่ผู้เขียนเลือกใช้ การนำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เข้ามาใช้ ทำให้ประโยคหรือข้อความนั้นมีความน่าสนใจมากกว่าการใช้คำเชื่อมที่ถูกต้องตามหลักภาษาไทยซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้ง อย่างเช่นอย่างตัวอย่างที่ 2 ซึ่งผู้เขียนต้องการที่จะบอกถึงกิจกรรมหลายอย่างที่ทำได้ และการใช้เครื่องหมาย “-” เพื่อแสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างข้อสถานที่และกิจกรรมที่ทำในประเทศอิหร่าน

1.4 กลวิธีการใช้สัญลักษณ์ หรือเรียกว่า emoticon

นิตยา กาญจนะวรรณ (2555, หน้า 84-85) กล่าวว่า สัญลักษณ์ คือ การใช้สัญลักษณ์เมื่อต้องการแสดงอารมณ์ต่าง ๆ เช่น :-) แทน “ยิ้ม หรือ หน้าตามีความสุข” :(แทน “ร้องไห้” >:D แทน “หัวเราะ” การตั้งข้อตอนที่ปรากฏการใช้สัญลักษณ์แสดงอารมณ์ เช่น

Madagascar: ไปฉีดวัคซีนกันกันพิชชีเมอร์บ้า :D

(รายการเที่ยวรอบโลก, 23 ก.ย. 2560)

จากตัวอย่างข้อตอนข้างต้น มีการใช้สัญลักษณ์หรือ emoticon โดยมีที่มาจากคำภาษาอังกฤษ 2 คำ คือ emotion แปลว่าอารมณ์ และคำว่า icon ที่แปลว่ารูปสัญลักษณ์ (ไอที 24 ชั่วโมง, 2558 : ออนไลน์) กล่าวคือเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนอารมณ์ โดยพจนานุกรมศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้บัญญัติคำว่า emoticon เป็นภาษาไทย คือ สัญลักษณ์ เป็นใช้เครื่องหมายและตัวอักษรภาษาอังกฤษมาเรียงต่อกันแทนลักษณะสีหน้าของมนุษย์ที่จะแตกต่างกันไปตามอารมณ์ความรู้สึกในขณะนั้น การตั้งข้อตอนของรายการเที่ยวรอบโลก ผู้เขียนได้มีการนำสัญลักษณ์ emoticon มาใช้ เพราะผู้เขียนและผู้ชมไม่สามารถเห็นสีหน้าท่าทางของกันและกันได้ จากตัวอย่างได้นำ :D มาใช้เพื่อสื่ออารมณ์ของคนที่กำลังหัวเราะ ด้วยการใช้เครื่องหมายทวิภาค : แทนดวงตา และอักษร D แทนปากของมนุษย์ที่กำลังยิ้มยิงฟัน

1.5 กลวิธีการตั้งชื่อแบบปฏิเสธ

ดวงใจ ไทยอุบล (2545, หน้า 75-85) กล่าวว่า ปฏิเสธ คือ การถามที่ไม่ต้องการคำตอบโดยใช้ศิลปะในการใช้ภาษา เพื่อมุ่งให้ผู้อ่านเกิดแนวคิดหรือเกิดความสนใจมากกว่าจะได้รับคำตอบจากผู้อ่านหรืออาจเป็นคำถามที่ให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบเอง การตั้งข้อตอนที่ปรากฏการตั้งชื่อแบบปฏิเสธ เช่น

New York - รู้หรือไม่ว่า? เรื่องราวแปลก ๆ 5 อย่างที่นิวยอร์ก

(รายการเที่ยวรอบโลก, 19 ส.ค. 2561)

จากตัวอย่างข้อตอนข้างต้น เป็นการตั้งข้อตอนในรูปแบบของประโยคคำถาม โดยมีทั้งการใช้คำและเครื่องหมายในการระบุถึงการตั้งคำถาม คำที่ใช้ ได้แก่ คำว่า “หรือไม่ว่า” ใช้ร่วมกับคำว่า รู้ เป็น รู้หรือไม่ว่า เพื่อถามผู้ชมก่อนจะกล่าวถึงเรื่องราว นั้น ๆ อีกทั้งยังมีการใช้เครื่องหมายปริศนินี้ “?” ซึ่งเป็นเครื่องหมายสำหรับใช้เมื่อสิ้นสุดความหรือประโยคคำถาม หรือใช้แทนคำถาม เพื่อกระตุ้นความสงสัย ทำให้เกิดความสนใจใคร่รู้ขึ้นในตัวผู้ชม แล้วจะได้คำตอบเมื่อเข้าไปดูเรื่องราวในคลิป เป็นกลวิธีการตั้งข้อตอนที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้เป็นอย่างดี

1.6 กลวิธีการขยายความ

กลวิธีการขยายความ คือ การมีส่วนหลักและส่วนขยาย เป็นการตั้งชื่อตอนที่ทำให้เห็นว่ามีการตั้งใจแยกให้เห็นหัวข้อเรื่องและประเด็นขยายอย่างชัดเจน อาจใช้การเว้นวรรค หรือใช้เครื่องหมายมาคั่นกลางระหว่างส่วนหลักและส่วนขยาย ดังนี้

1.6.1 ส่วนหลักเป็นคำ และส่วนขยายเป็นวลี เช่น

ชื่อตอนในรายการเดือน Travel	ชื่อตอนในรายการเที่ยวรอบโลก
1. อัฟกานิสถาน สู่แดนสงคราม	1. Madagascar: หมู่บ้านเล็ก ๆ ที่ไม่มีใครเคยไป
2. อัฟกานิสถาน ชีวิตในความขัดแย้ง	2. WEST AFRICA - 14 ชั่วโมงบนรถไฟชนแร่เหล็ก
3. อัฟกานิสถาน หุบผาแห่งบามิยัน	3. India - เซอราปุณจี เมืองที่ฝนตกเยอะที่สุดในโลก

1.6.2 ส่วนหลักเป็นวลี และส่วนขยายเป็นวลี ปรากฏในการตั้งชื่อตอนของรายการเดือน Travel เช่น

1. Colombian Cocaine เมเดยินเมืองโคเคน
2. นิราศซาฮารา 1: จากมหาสมุทรสู่ผืนทราย
3. นิราศซาฮารา 2: Western Sahara ทะเลทรายต้องห้าม

จะเห็นได้ว่า การตั้งชื่อตอนโดยใช้กลวิธีการมีส่วนหลักและส่วนขยายของทั้ง 2 รายการ ส่วนหลักจะอยู่ในรูปแบบของคำเป็นส่วนใหญ่และวลีรองลงมา สำหรับส่วนขยายนั้นอาจอยู่ในรูปแบบของวลีโดยอยู่ด้วยความถนัดของผู้เขียน และประเด็นที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ สำหรับส่วนหลักมุ่งเน้นไปที่การบอกไว้ในตอนนั้น ๆ พวกเขาเดินทางไปที่ประเทศใดเป็นหลัก สำหรับส่วนขยายอาจระบุได้ทั้งเหตุการณ์สำคัญ การกระทำ ลักษณะเด่นของสถานที่นั้น หรือบอกถึงชื่อ สถานที่เพิ่มเติม เพื่อเป็นการระบุให้เห็นรายละเอียดของการเดินทาง รวมถึงสาระความรู้เกี่ยวกับประเทศหรือสถานที่นั้นเพิ่มมากขึ้น

1.7 กลวิธีการพิมพ์แบบพิเศษ

กลวิธีการพิมพ์แบบพิเศษ คือ การพิมพ์ซ้ำตัวสุดท้าย เพื่อเน้นย้ำความหมายและสื่อถึงการลากเสียงยาวนาน (กานต์วีชมชย, 2558) การตั้งชื่อตอนที่ปรากฏการพิมพ์แบบพิเศษ เช่น

จีน - กินอาหารถิ่น อิ่มมว่าาก

(รายการเที่ยวรอบโลก, 17 มี.ค. 2562)

จากตัวอย่างชื่อตอนข้างต้นมีการพิมพ์คำแบบพิเศษ คือ คำว่า “มว่าาก” มาจากคำว่า “มาก” ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ขยายกริยา อิ่ม ให้ความรู้สึกอึดอัดมากขึ้น แต่ผู้เขียนต้องการเน้นความของคำว่าอึดอัดให้มากขึ้นไปอีกจึงใช้การเขียนเลียนแบบเสียงพูดที่มีการแปรไปตามบริบทของผู้พูด ในกรณีนี้ยังการเขียนสะกดคำแบบพิเศษเพื่อแสดงความเป็นกันเองหรือความเป็นกลุ่มเดียวกัน และแสดงบุคลิกแบบเด็ก ๆ มีความร่าเริง และไม่ได้จริงจังมากนัก จึงมีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ให้มีเสียงสูงมากขึ้นจากเสียงโทเป็นเสียงตรี และการเขียนสระซ้ำหลายตัวเพื่อเลียนเสียงพูดที่ออกเสียงสระซึ่งเป็นเสียงแท้ของพยางค์ให้ยาวมากกว่าปกติ

2. การเปรียบเทียบกลวิธีในการตั้งชื่อตอนในรายการ เดือน Travel และรายการเที่ยวรอบโลก

จากการศึกษาการตั้งชื่อตอนในรายการเดือน Travel และรายการเที่ยวรอบโลก พบกลวิธีทั้งหมด 7 กลวิธี ดังนี้

กลวิธีในการตั้งชื่อตอน	รายการ เดือน Travel	รายการ เที่ยวรอบโลก
1.1 กลวิธีการใช้คำ		
1.1.1 การใช้คำภาษาต่างประเทศ	✓	✓
1.1.2 การใช้คำสแลง	✓	✓
1.1.3 การใช้คำซ้ำ		✓
1.1.4 การใช้คำที่มีความหมายโดยนัย	✓	
1.1.5 การใช้คำปฏิเสธ	✓	
1.2 กลวิธีการตั้งชื่อตอนที่มีการกล่าวถึงสถานที่		
1.2.1 การนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยตรง	✓	✓
1.2.2 การนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยอ้อม	✓	✓
1.3 กลวิธีการใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม	✓	✓
1.4 กลวิธีการใช้สัญลักษณ์		✓
1.5 กลวิธีการตั้งชื่อแบบปฏิเสธ		✓
1.6 กลวิธีการขยายความ	✓	✓
1.6.1 ส่วนหลักเป็นคำ และส่วนขยายเป็นวลี	✓	✓
1.6.2 ส่วนหลักเป็นวลี และส่วนขยายเป็นวลี	✓	
1.7 กลวิธีการพิมพ์แบบพิเศษ		✓

จากตารางเปรียบเทียบกลวิธีการตั้งชื่อตอนข้างต้น สามารถกล่าวได้ดังนี้

1. รายการเดือน Travel พบกลวิธีการตั้งชื่อตอน 4 กลวิธี ดังนี้ 1) กลวิธีการใช้คำ พบ 4 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้คำสแลง การใช้คำที่มีความหมายโดยนัย และการใช้คำปฏิเสธ 2) กลวิธีการตั้งชื่อตอนที่มีการกล่าวถึงสถานที่ พบ 2 ลักษณะ ได้แก่ การนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยตรงและการนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยอ้อม 3) กลวิธีการใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม และ 4) กลวิธีการขยายความ

2. รายการเที่ยวรอบโลก พบกลวิธีการตั้งชื่อตอน 7 กลวิธี ดังนี้ 1) กลวิธีการใช้คำ พบ 3 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้คำสแลง และการใช้คำซ้ำ 2) กลวิธีการตั้งชื่อตอนที่มีการกล่าวถึงสถานที่ พบ 2 ลักษณะ ได้แก่ การนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยตรง และการนำชื่อสถานที่มากล่าวโดยอ้อม 3) กลวิธีการใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม 4) กลวิธีการใช้สัญลักษณ์ 5) กลวิธีการตั้งชื่อแบบปฏิเสธ 6) กลวิธีการขยายความ และ 7) กลวิธีการพิมพ์แบบพิเศษ

สรุปและอภิปราย

กลวิธีการตั้งชื่อตอนสะท้อนเอกลักษณ์ : รายการเดือน Travel และรายการเที่ยวรอบโลก ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 2 ประเด็น คือ 1) ศึกษากลวิธีการตั้งชื่อตอนในรายการเดือน Travel และรายการเที่ยวรอบโลก 2) เปรียบเทียบกลวิธีการตั้งชื่อตอนในรายการเดือน Travel และรายการเที่ยวรอบโลก ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

พบกลวิธีการตั้งชื่อตอน 7 กลวิธี ได้แก่ 1) กลวิธีการใช้คำ 2) กลวิธีการตั้งชื่อตอนที่มีการกล่าวถึงสถานที่ 3) กลวิธีการใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม 4) กลวิธีการใช้สัญลักษณ์แสดงอารมณ์ 5) กลวิธีการตั้งชื่อแบบปฏิพจน์ 6) กลวิธีการขยายความ และ 7) กลวิธีการพิมพ์แบบพิเศษ โดยพบการใช้กลวิธีในลักษณะที่แตกต่างกันของทั้ง 2 รายการ ดังนี้ ในรายการเดือน Travel พบการใช้กลวิธีการตั้งชื่อตอน 4 กลวิธี ได้แก่ 1) กลวิธีการใช้คำ พบลักษณะการใช้ ได้แก่ การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้คำที่มีความหมายโดยนัย การใช้คำสแลง และ การใช้คำปฏิเสธ 2) กลวิธีการตั้งชื่อตอนที่มีการกล่าวถึงสถานที่ 3) กลวิธีการใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม และ 4) กลวิธีการขยายความ สำหรับรายการเที่ยวรอบโลก พบการใช้กลวิธีการตั้งชื่อตอน 7 กลวิธี ได้แก่ 1) กลวิธีการใช้คำ พบลักษณะการใช้ ได้แก่ การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้คำสแลง และ การใช้คำซ้ำ 2) กลวิธีการตั้งชื่อตอนที่มีการกล่าวถึงสถานที่ 3) กลวิธีการใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม 4) กลวิธีการใช้สัญลักษณ์แสดงอารมณ์ 5) กลวิธีการตั้งชื่อแบบปฏิพจน์ 6) กลวิธีการขยายความ และ 7) กลวิธีการพิมพ์แบบพิเศษ

จากลักษณะกลวิธีการตั้งชื่อตอนในรายการเดือน Travel และรายการเที่ยวรอบโลก แสดงให้เห็นว่าผู้ดำเนินรายการมีการใช้วัจนลีลาที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ รายการเดือน Travel ใช้วัจนลีลาแบบกึ่งทางการ โดยมีรูปแบบของการเรียบเรียงที่ชัดเจนกล่าวคือ ชื่อตอนที่พบโดยส่วนใหญ่ ใช้กลวิธีการขยายความส่วนหลักเป็นคำและส่วนขยายเป็นวลี โดยมีการขึ้นต้นด้วยการบอกชื่อสถานที่แล้วตามมาด้วยการบอกประเด็นเนื้อหาเสมอ การใช้คำโดยส่วนใหญ่จะเลือกใช้คำที่สื่อความหมายอย่างชัดเจน ส่วนรายการเที่ยวรอบโลก ใช้วัจนลีลาแบบกันเองและวัจนลีลาแบบสนทนา เห็นได้ชัดจากกลวิธีการใช้เครื่องหมายแทนคำเชื่อม กลวิธีการใช้สัญลักษณ์แสดงอารมณ์ และกลวิธีการพิมพ์แบบพิเศษ การใช้กลวิธีเหล่านี้ทำให้บริบทการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านมีความคุ้นเคยหรือสนิทสนมกัน เหมือนเพื่อนกำลังบอกเล่าเรื่องราวให้ฟัง ดังที่ มาลี บุญศิริพันธ์ (2535, หน้า 65-68) กล่าวว่า หลายครั้งที่ผู้ตั้งชื่อเรื่องจะสร้างความเป็นกันเองกับผู้อ่านโดยโยนให้เกิดความรู้สึกร่วมกันตั้งแต่ต้น ชื่อเรื่องแบบนี้คล้ายกับการเขียนความนำแบบคุยกับผู้อ่าน ส่วน ถวัลย์ มาศจรัส (2523, หน้า 76-81) กล่าวว่า การตั้งชื่อเรื่องแบบนี้เป็นการตั้งชื่อเรื่องทีอ่านแล้วผู้อ่านจะรู้สึกสนิทสนมกับผู้เขียนเหมือนกับว่าเพื่อนข้างบ้านเดินเข้ามาคุยอยู่ในบ้านของเราฉะนั้น ในรายการเที่ยวรอบโลกยังพบ การใช้คำที่ไม่รัดกุมมากนัก จากกลวิธีการขยายความที่พบโดยส่วนใหญ่ส่วนหลักเป็นคำและวลี ส่วนขยายเป็นวลี ทำให้ชื่อตอนที่ตั้งค่อนข้างยาว ไม่สั้นกระชับอย่างชื่อตอนในรายการเดือน Travel

กลวิธีที่สำคัญอีกประการที่พบในการตั้งชื่อตอนทั้ง 2 รายการ คือ กลวิธีการตั้งชื่อตอนที่มีการกล่าวถึงสถานที่ ส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของการใช้คำภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีความสอดคล้องกับรูปแบบของรายการสารคดีท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นนำเสนอเรื่องราวการเดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศซึ่งเป็นสถานที่ที่ใครหลายคนไม่เคยไป ผู้เขียนกล่าวถึงชื่อสถานที่โดยการใช้คำภาษาต่างประเทศทั้งในรูปแบบการเขียนด้วยอักษรภาษาอังกฤษและการทับศัพท์ด้วยอักษรไทย การเขียนด้วยอักษรภาษาอังกฤษให้ความรู้สึกแปลกใหม่และทันสมัย เนื่องจากความนิยมและกระแสวัฒนธรรมตะวันตกที่ทำให้ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้น ซึ่งงานวิจัยของ ชุตติมา บุญอยู่ (2549) ได้ศึกษาชื่อภาพยนตร์แสดงถึงความก้าวหน้าของภาพยนตร์ บงกชกร ทองสุก (2561) ได้วิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องในนวนิยายสะท้อนสังคมเพศที่สาม พ.ศ. 2516-2557 ปรากฏผลจากการศึกษาที่สอดคล้องกัน พบว่ามีการใช้คำภาษาต่างประเทศและการนำคำทับศัพท์

ภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในการตั้งเรื่องมากยิ่งขึ้นเนื่องจากเป็นการตั้งชื่อให้ทันสมัยและเหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังที่ นางลักษณ บัณทวงศ์ (2560 : 40-43) กล่าวว่า การสื่อสารในสังคมปัจจุบันมีการนำคำภาษาต่างประเทศมาใช้ปนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการใช้คำภาษาอังกฤษปนในการสื่อสารมีมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้าน การเมือง การศึกษาการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยว เนื่องจากมีช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้หลายช่องทาง เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง ทำให้ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนมากขึ้น นำไปสู่การใช้ภาษาอังกฤษปนไทยได้ง่ายและเข้าใจได้รวดเร็ว

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า วจนลีลาที่ใช้ในการตั้งชื่อจะมีความสอดคล้องกับรูปแบบของรายการและจุดมุ่งหมายที่รายการต้องการนำเสนอ

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาให้ครอบคลุมในประเด็นโครงสร้างทางภาษา และกลวิธีการเรียบเรียงในการตั้งชื่อตอน เพื่อให้เห็นลักษณะที่มีความแตกต่างอย่างมีเอกลักษณ์

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล. (2524). *การใช้ภาษา*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.
- กาญจนา ปราบปัญจะ. (2553). *การศึกษาลีลาการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนของ ว.วชิรเมธี*. ปรินญาณิพนธ์ปรินญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- กานต์วี ชมเชย. (2558). *ภาษาไทยเน็ต : ภาษาสนทนาในโปรแกรมสนทนาในสมาร์ทโฟน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชุตินา บุญอยู่. (2549). *วิเคราะห์โครงสร้างภาษาและกลวิธีการตั้งชื่อภาพยนตร์ไทยในช่วง 2 ทศวรรษ (พ.ศ.2526 - พ.ศ. 2545)*. วิทยานิพนธ์ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ดวงใจ ไทยอุบล. (2545). *ทักษะการเขียนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). *สารคดีและการเขียนสารคดี*. กรุงเทพฯ: อารักษ์.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2558). *เก่ง สวย ทิ้ง! บินเดี่ยวรอบโลกกว่า 70 มณฑล' ผู้หญิงคนเดียวก็เที่ยวเท่ ๆ ได้*. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/content/529922>.
- ธเนศ เวศร์ภาค. (2549). *หอมโลกวรรณศิลป์: การสร้างรสสุนทรีย์แห่งวรรณคดี*. กรุงเทพฯ: ปาเจรา.
- นิตยา กาญจนะวรรณ. (2555). เครื่องมือเปลี่ยน ภาษาเปลี่ยน. *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*. 37(2), 75-92.
- นางลักษณ บัณทวงศ์. (2560). *การใช้ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้า.
- บงกชกร ทองสุก. (2561). วิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องในนวนิยายสะท้อนสังคมเพศที่สาม พ.ศ. 2516 - 2557, *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 37(3), 50-58.
- ปณชัย อารีเพิ่มพร. (2560). *ภายในความเถื่อน มันมีความเป็นมนุษย์' วรรณสิงห์ ประเสริฐกุล กับ ความในใจของนักเล่าเรื่องสุด 'เถื่อน'*. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2563 จาก <https://themomentum.co/momentum-interview-wannasingh-savage-travel/>

- ปัทมา เรืองศรี. (2547). *กลวิธีการตั้งชื่อรายการโทรทัศน์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- เปรมจิต ชนวงส์. (2538). *หลักภาษาไทย*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (2535). *การเขียนสารคดีสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์*. กรุงเทพฯ: ประกายพริก.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2563, จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- รายการเดือน Travel. (2560-2563). *เดือนChannel*. สืบค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, จาก <https://www.youtube.com/c/TuenChannel>
- รายการเที่ยวรอบโลก. (2557-2563). *I Roam Alone*. สืบค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2563, จาก <https://www.youtube.com/channel/UCCv-vtKvMvP3Lxa5rCAea2g>
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (ม.ป.ป.). *พจนานุกรมศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภา*. สืบค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2546, จาก <https://coined-word.orst.go.th/>
- อนันต์ อ่วมศาสตร์ และเนาวรัตน์ อ่วมศาสตร์. (2517). *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). *ภาษาศาสตร์สังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไอที 24 ชั่วโมง. (2558). *รู้จักที่มาของ Emoticon และ Emoji*. สืบค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.it24hrs.com/2015/emoticon-emoji-story/>